

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Speciální škola - Zvláštní škola Sedlčany, Konečná 1099

Konečná 1099, 264 01 Sedlčany

Identifikátor školy: 600 022 161

Školský úřad/ Zřizovatel: Školský úřad Příbram, Ul. 28. října 24, 261 02 Příbram II.

Termín konání orientační inspekce: 4., 5. a 7. prosinec 2000

Čj.	031 418/00-4041
Signatura	ob5nu139

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální škola - Zvláštní škola Sedlčany zahájila svou činnost v současných prostorech v roce 1990, hospodaří jako příspěvková organizace. Jejím zřizovatelem je Školský úřad v Příbrami. V letošním školním roce je 47 žáků 1. - 9. ročníku vzděláváno v pěti třídách. Pro tři žáky byl vypracován individuální výchovně-vzdělávací plán z českého jazyka a matematiky, pro jednoho pouze z matematiky. Součástí školy je jedno oddělení školní družiny. Ředitel je ve funkci od roku 1990. Poslední inspekce v zařízení se uskutečnila ve školním roce 1995/96.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Společenskovědní předměty (český jazyk, dějepis, občanská výchova, řečová výchova)

Hodinová dotace pro výuku společenskovědních předmětů odpovídá schválenému učebnímu plánu, obsah učiva je v souladu s učebními osnovami. Předložené tematické plány jsou stručné, spočívají v rozvržení učební látky do měsíců. Někteří vyučující tyto plány postupně konkretizují pro jednotlivé měsíce. V indikovaných případech jsou žáci vyučováni podle individuálního vzdělávacího plánu. Bezprostřední příprava vyučujících na výuku byla velmi dobrá, pouze v jednom případě byly zjištěny zásadní nedostatky. Metodické orgány pro společenskovědní předměty nejsou ustanoveny. Plánování a příprava výuky je celkově velmi dobrá.

Personální zabezpečení výuky je vynikající, všechny předměty vyučují zkušení, odborně i pedagogicky způsobilí učitelé, průměrná délka jejich pedagogické praxe je šestnáct let.

Materiální podmínky jsou velmi dobré. Výuka probíhá v prostorných učebnách. Pracuje se s ucelenou řadou učebnic a pracovních listů, mnohé materiály pro výuku si učitelé připravují sami, účelně je využívána audiovizuální technika. Zhruba v polovině zhlédnutých hodin měli žáci k dispozici různé nástěnné informační materiály vztahující se k aktuálně probíranému učivu. Psychohygienické podmínky jsou velmi dobré, tempo výuky je přizpůsobováno možnostem žáků. Třídy jsou sice tmavé (celý den se vyučuje při umělém osvětlení), ale většinou vkusně upravené, v nižších ročnících vyzdobené převážně výtvarnými pracemi žáků. Dílčím nedostatkem bylo občasné krátké prodloužení vyučovací jednotky.

Při výuce společenskovědních předmětů měli žáci dostatek času na procvičování učiva. Vyučující často střídali verbální činnosti s praktickými a většinou volili odpovídající formy a metody práce. Výuka ve třídách s více ročníky byla velmi dobře organizačně zajištěna. Především na prvním stupni učitelka vynikajícím způsobem diferencovala požadavky na žáky podle jejich individuálních možností. Většina vyučujících efektivně využila vyučovací čas. Hodiny se vyznačovaly kvalitním metodickým vedením, pouze v jednom případě byly zjištěny zásadní nedostatky - výklad nové učební látky nebyl přiměřený skladbě a věku žáků, vyznačoval se četnými nepřesnostmi, chybělo ověřování porozumění zadaným pokynům. U některých vyučujících byly shledány nedostatky v kontrole písemností žáků - v sešitech zůstávají i po kontrole vyučujícím chyby, některé práce z českého jazyka nejsou opraveny vůbec. Z organizačního hlediska není optimální spojení výuky dějepisu a řečové výchovy, což se nepříznivě projevilo v kvalitě výuky řečové výchovy. Organizace, metody a formy výuky jsou velmi dobré s drobnými a formálními nedostatky.

Motivace žáků k práci byla velmi dobrá, většina vyučujících jí věnovala pozornost hlavně v úvodní části hodiny. Během vyučovacího procesu mělo motivující funkci průběžné hodnocení žáků, kteří tak měli adekvátní zpětnou vazbu o výsledcích své práce. Frekvence známek

v notýscích a žákovských knížkách je nízká (významně vyšší frekvence známek nebyla zjištěna ani v klasifikačních arších vyučujících). Na psychiku některých žáků, kteří přestoupili ze základní školy do zvláštní po řadě školních neúspěchů, má ale krátkodobější omezení klasifikace příznivý vliv.

Atmosféra výuky byla vstřícná, žáci většinou velmi dobře spolupracovali, jen výjimečně byly zaznamenány drobné projevy nekázně. Ve většině hodin měli žáci dostatek prostoru pro vyjádření svých názorů, popř. pro dotazy k učební látce.

Výuka společenskovedních předmětů je velmi dobrá.

Přírodovědní předměty (zeměpis, fyzika, chemie, matematika, prvouka)

Týdenní hodinová dotace sledovaných předmětů se řídí schváleným učebním dokumentem, stručné časově tematické plány učiva jsou funkční, vyučující je dodržují. Z kontroly dokumentace a z provedených hospitací je zřejmé, že jsou učební osnovy plněny. Výuka mezi jednotlivými ročníky je kontinuálně zajišťována jednak tematickými plány, organizačním spojením více po sobě jdoucích ročníků v některých třídách, ucelenými řadami učebnic a pracovních sešitů a kvalitní přípravou učitelů na výuku. Oblast plánování a přípravy na vyučování byla celkově vynikající.

Výuka všech hodin byla zajištěna odborně a pedagogicky způsobilými vyučujícími. Vzhledem k počtům žáků jsou učebny prostorově vyhovující, svým zařízením splňují požadavky podnětné výuky. Úprava tříd působí velmi pěkným estetickým dojmem. Psychohygienu vyučování byla zajištěna převážně vhodným členěním výuky a ve většině hodin i zařazováním relaxačních prvků. Materiální podmínky pro výuku jsou celkově velmi dobré, personální a psychohygienické podmínky výuky jsou vynikající.

Struktura hodin odpovídala výukovým cílům, věku a možnostem jednotlivých žáků, běžně byl uplatňován individuální přístup. Stavba hodin byla promyšlená, odpovídající pozornost byla věnována upevňování probírané látky. Výklad nového učiva byl veden formou řízeného dialogu, kterého se žáci aktivně zúčastnili. Vyučující velmi účinně zúročili vlastní znalosti a zkušenosti dětí. Učivo žákům předávali v jednoduchých souvislostech a prezentovali názorným způsobem, vhodně zvolili a účelně využívali dostupné učební pomůcky, učebnice a učební texty, efektivně byla využita didaktická technika. Dílčím nedostatkem v jedné hodině bylo nevyužití příležitosti učit žáky samostatně vyhledávat údaje v různých informačních materiálech. Ve všech třídách jsou písemnosti žáků pravidelně kontrolovány a opravovány. Negativním zjištěním je celkově nižší frekvence známek v žákovských knížkách a notýscích. V organizaci, formách a metodách výuky je celkově výrazná převaha pozitiv.

Vyučující při výuce aktualizovali učivo, zařazovali mezipředmětové vztahy, navazovali na vlastní prožitky žáků, za výkon dětí chválili. Úroveň motivace žáků se příznivě projevila v jejich aktivním zapojení ve výuce a v kvalitní spolupráci s učiteli. Vyučující velmi dobře zvládli některé drobné projevy nekázně, žáky znovu aktivně zapojili do činnosti. Hodnocení výkonu žáků bylo většinou pozitivní. Motivace a hodnocení žáků je velmi dobrá.

Komunikace ve výuce vychází z dohodnutých pravidel jednání, která byla ve sledovaných hodinách respektována, je založena na vzájemné důvěře. Prostor pro komunikaci byl otevřený, žáci hovořili bez ostychu. Úroveň komunikativních dovedností žáků odpovídá typu školy. Nedostatkem v mluvním projevu učitelů je občasné používání hovorového jazyka. Interakce a komunikace vykazuje celkově pozitiva nad běžnou úroveň.

Celkově ve výuce bloku přírodovědních předmětů převažují pozitiva nad běžnou úroveň.

Pracovní vyučování

Týdenní hodinová dotace předmětu odpovídá schválenému vzdělávacímu programu. Ředitel v souladu s platnými právními předpisy snížil v devátém ročníku počet hodin o dvě hodiny. Jedna byla nahrazena českým jazykem a druhá doplňovací hodinou. Dílčí nedostatky byly shledány v tematických plánech učiva. Přestože škola má pro výuku předmětu odpovídající podmínky, plány na třetím stupni negarantují zastoupení všech okruhů činností a práce s každým materiálem tak, jak stanoví učební osnovy. Nedostatek se týká složky práce v domácnosti (chlapci) a dílenské práce (dívky). Zhlédnuté hodiny měly až na jednu výjimku promyšlenou stavbu svědčící o velmi dobré připravenosti na vyučovací proces. Vcelku mají plánování a příprava na výuku velmi dobrou úroveň.

Pro dílenské práce je k dispozici dobře vybavená kovodílna, pro základní informaci žáků o vybavení truhlářské dílny je v ní umístěna také jedna truhlářská hoblice. Vybavení pracovními nástroji, nářadím a materiály je velmi dobré. Pro výuku domácích prací se využívá cvičná kuchyňka, dílna šití, pro práci s modelovací hmotou keramická dílna. Pěstitelské práce se vyučují na pozemku Města Sedlčany, který má škola v bezplatném pronájmu.

Výuka je zajištěna odborně a pedagogicky způsobilými vyučujícími, kteří se specializují na výuku jednotlivých složek pracovního vyučování. Psychohygienické zásady výuky byly dodržovány. Materiální a psychohygienické podmínky výuky jsou velmi dobré, vynikající je personální zabezpečení výuky učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí.

V jednom případě nebyla organizace dvouhodiny dobře promyšlená, přípravná fáze pracovní činnosti měla zásadní nedostatky - vyučující si až v závěru hodiny zjišťoval, zda žáci mají k dispozici pracovní nástroje. Efektivita využití vyučovacího času byla nízká, mnozí žáci neměli vlastní pomůcky a značnou část vyučovací doby čekali na jejich zapůjčení. Vyučující žákům nedal přesné pokyny, na případná úskalí je upozorňoval až během činnosti, což vedlo k jejich značné chybovosti. Neujasnění výukového cíle nepříznivě ovlivnilo i zaměření průběžné kontroly práce, ze které nebylo zřejmé, kterým dovednostem se měli žáci naučit. Ani zadání doplňujících úkolů nebylo pro nedostatek pracovních nástrojů efektivní. Ostatní hodiny se vyznačovaly jasnými, srozumitelnými organizačními pokyny, které odpovídaly věku i možnostem dětí. Učitelé některým žákům poskytovali podle potřeby individuální pomoc, většina žáků pracovala aktivně a se zájmem. Organizace výuky, používané formy a metody práce jsou celkově hodnoceny velmi dobře.

V jedné hodině bylo hodnocení žáků zaměřené na chybu (důsledek nepřesných pokynů) a v mnoha případech nevyhovující - za nepřinesené pomůcky žáci dostávali "navíc" úkol z českého jazyka. V dalších hodinách byla zařazena vstupní motivace, také v jejich průběhu byli žáci povzbuzováni k další práci i oceňováním pokroku, kterého dosáhli. V těchto hodinách nechybělo závěrečné hodnocení. V motivaci a hodnocení je celkově převaha pozitiv.

Učitelé většinou respektovali individualitu žáků, vzájemná komunikace byla přirozená, žáci byli mezi sebou vstřícní a tolerantní. Interakce a komunikace je velmi dobrá.

Výuka pracovního vyučování je celkově velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Celkově má kvalita vzdělávání velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry školy nejsou zpracovány v rámci samostatného dlouhodobého plánu. O dalším působení školy má ředitel jasnou představu. Záměry vycházejí ze skutečných podmínek, potřeb a možností školy. Postihují cíle školy pokud jde o vzdělávací program, dále materiálně technické zabezpečení a zkvalitnění podmínek provozu školy. Je to především zkvalitnění podmínek pro výuku pracovního vyučování, vybavování novými učebními pomůckami, vzdělávání učitelů v oblasti metodiky, plynofikace školy, zateplování budovy. Do konkrétních kroků jsou záměry částečně rozpracovány v *Plánu akcí školy 2000/2001*, který je časově i obsahově strukturován. Zahrnuje aktivity z oblasti tělovýchovy a sportu, kulturní a společenské - součástí je plán třídních schůzek a plán akcí výchovné poradkyně. Ve své podstatě se jedná o přehled akcí rozdělený následně do jednotlivých měsíců bez udání osobní zodpovědnosti. Učitelé, kteří za jednotlivé akce zodpovídají, jsou určeni vždy na předcházející pedagogické radě. V ročním plánu však nejsou další koncepční úkoly rozpracované.

Dalšími materiály, ze kterých činnost školy vychází jsou: *Plán akcí BOZP a PO* (s termíny plnění), *Plán hospitací a kontrol ve školním roce 2000/2001* (jsou pořizovány zápisy), *Plán pedagogických rad* (kladem je prováděné hodnocení výchovně-vzdělávací práce a projednávání výsledků z hospitací a kontrol), *Plán akcí dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků*, časově tematické a individuální výchovně-vzdělávací plány.

V oblasti zájmové činnosti žáků se staly prioritami kroužky logopedie, PC, keramiky, sportovní, softbalu a dramatický. Žáci je mohou navštěvovat podle vlastního výběru. Celkem jsou v nich zapsáni 52 žáci.

Rozsah a kvalita plánování jsou vzhledem k velikosti a podmínkám školy průměrné.

Organizování

Organizační struktura je jednoduchá. Ve škole pracuje celkem deset zaměstnanců, z toho sedm pedagogických pracovníků. Pravidla pro plynulý chod zařízení jsou stanovena *Organizačním řádem* (všeobecné povinnosti pracovníků, jejich odpovědnost, práva), a *Pracovním řádem pro zaměstnance škol a školských zařízení čj. 16 969/1996 - 42*. *Řád školy* obsahuje všechna předepsaná ustanovení, jsou v něm zapracována i práva žáků.

Povinná dokumentace je vedena v rozsahu požadavků § 14, vyhlášky MŠMT ČR č. 291 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů.

Záznamy z pedagogických rad jsou vedeny přehledně, jsou dokladem předávání závazných pokynů, vždy jsou opatřeny podpisy přítomných. Personální dokumentace je úplná, obsahuje náležitosti vymezené čl. 3 odst. 1 písm. a) výše uvedeného Pracovního řádu. Kniha úrazů je vedena náležitým způsobem, osobní údaje o žácích jsou uloženy tak, aby k nim měly přístup pouze oprávněné osoby. Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy jsou vedeny s drobnými formálními nedostatky.

Vzhledem k dopravní obslužnosti byl začátek vyučování stanoven na 8:15 hodin, poslední hodina končí 14:35. Přestávky jsou desetiminutové, hlavní trvá 20 minut, polední je krácená na 30 minut (povolení výjimky MŠMT čj. 17 097/98-24).

Ředitel zpracoval výroční zprávu o činnosti a hospodaření za školní rok 1999/2000. Ta byla s pedagogickými pracovníky prokazatelně projednána. Zpráva obsahuje všechny povinné části stanovené § 17e odst. 2 a 3 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Má dobrou vypovídací hodnotu, uváděný výčet aktivit

dokládá velmi dobrou úroveň péče školy o tuto oblast. Obsahuje však i některé údaje, které by neměly být zveřejňovány - jmenovitý seznam žáků školy s uvedením adres a rodných čísel, což je v rozporu se zněním § 13 zákona č. 101 Sb., ze dne 4. dubna 2000 o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 227/2000 Sb.

O konkrétním průběhu výchovně vzdělávacího procesu žáků jsou rodiče průběžně informováni formou rodičovských schůzek, osobními návštěvami, prostřednictvím žakovských knížek a notýsků.

Organizační systém je funkční, zajišťuje bezproblémový chod školy. Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání je velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Ve škole jsou vytvořeny dobré podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Ředitel podporuje zájem učitelů o účast v některých jednorázových i dlouhodobějších (dramatická výchova) vzdělávacích akcích, jejich výběr nenásilně usměrňuje podle potřeb školy.

Oficiální metodické orgány nejsou vzhledem k velikosti školy ustanoveny. Případné metodické a další výukové problémy jsou řešeny v rámci úzkého denního styku či na pravidelných poradách. Metodické vedení učitelů zajišťuje ředitel též při projednávání výsledků kontrolní činnosti. Systém uvádějících učitelů není zaveden, což se nepříznivě projevilo v některých hospitovaných hodinách.

Kritéria pro hodnocení pedagogických pracovníků zahrnují základní spektrum činností a aktivit, důraz je kladen na kvalitu výchovně-vzdělávací práce. Kriteria jsou všem známa, ředitel je v praxi dodržuje, hodnocení s pracovníky individuálně projednává.

Vedení a motivování lidí je vzhledem k celkovému hodnocení kvality výuky hodnoceno velmi dobře.

Kontrolní mechanismy

Ředitel má zpracován plán kontrol, který průběžně plní. Ze záznamů z hospitací vyplývá, že při kontrole výchovně-vzdělávacího procesu velmi dobře postihuje specifika speciální školy. Učiněná zjištění analyzuje, projednává s pracovníky, vyvozuje z nich potřebné závěry a dvakrát ročně o nich informuje pedagogickou radu. Výsledky následných kontrol svědčí o dobré účinnosti kontrolních mechanismů. Ředitel velmi dobře zná silná a slabá místa v kvalitě práce všech členů pedagogického sboru. Hodnocení kvality výuky ředitelem v rámci pohospitačních rozborů bylo kritické, taktní a shodné s hodnocením pracovníků České školní inspekce. Součástí hospitací je i kontrola dokumentace vedené učiteli. Na tomto úseku kontroly byly shledány dílčí nedostatky - viz inspekční zjištění v části „hodnocení kvality vzdělávání“.

Kontrolní mechanismy jsou velmi dobré.

Hodnocení kvality řízení

Škola je řízena velmi dobře.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Škola na základě pověření Školského úřadu Příbram organizuje Kurz na doplnění vzdělání

poskytovaného zvláštní školou.

- Bylo zjištěno, že název školy na kulatém i podlouhlém razítku neodpovídá názvu školy dle *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol a školských zařízení čj. 12 239/99-21*, což je v rozporu s § 2 odst. 4 vyhlášky MŠMT ČR č. 291 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších úprav.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1999-2000,
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol a školských zařízení čj. 12 239/99-21,
- časové tematické plány učiva hospitovaných předmětů, individuální výchovně vzdělávací plány,
- třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy, zápisy z pedagogických rad, kniha úrazů, rozvrh hodin,
- žákovské knížky, notýsky,
- hospitační záznamy školních inspektorek,
- pracovní materiály ředitele školy.

ZÁVĚR

Podmínky výuky

Materiální, prostorové a psychohygienické podmínky jsou na velmi dobré úrovni, personální zabezpečení je zcela mimořádné. Příznivý je též věkový průměr a stabilita pedagogického sboru. Podmínky výuky školy hodnotí ČŠI celkově velmi dobře.

Průběh vzdělávání

Při orientační inspekci byla sledována výuka v bloku společenskovedních a přírodovědních předmětů a pracovního vyučování celkem v osmnácti hodinách. Kvalita vzdělávání má celkově velmi dobrou úroveň.

Řízení školy

Plánování je svým rozsahem, administrativní úrovní a účelností průměrné. Koncepce školy je reálná, stávající organizační systém je funkční, velmi dobře vyhovuje podmínkám školy. Ve vedení a motivování pracovníků a v kontrolním systému převažují pozitiva. Celkově má řízení velmi dobrou úroveň.

V čerpání finančních prostředků přidělených škole státem nebyly shledány nedostatky.

Celkové hodnocení školy je velmi dobré.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiřina Veselá
Členové týmu	PaedDr. Jitka Kozáková

V Kolíně dne 29. prosince 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 4. leden 2001

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. Pavel Pína

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad/zřizovatel	2001-01-22	24/01-4041
Rada školy nezřízena	-	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Nebyly podány